

The best advertising medium to reach 250,000 Slovenians in United States...

Issued three times a week Official Organ of 85 Slovenian Societies and Organizations.

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

NO. 15.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, FEBR. 5. 1919.

LETO XXII. - VOL. XXII.

Nabiranje darov za siromake v stari domovini je v teku.

Odbor Zveze Jugoslovanskih Zen in Deklet nam sporoča sledece: JUGOSLOVANI! Kampanja za narodni davek se je pričela...

JUGOSLOVANI! So trenutki v zgodovini narodov, ko mora molčati vsako sebično in strankarsko čustvo...

ZVEZA JUGOSLOVANSKIH ŽEN IN DEKLET.

AMERIKANCI BOMBARIRAJO BOLJSHEVIKE.

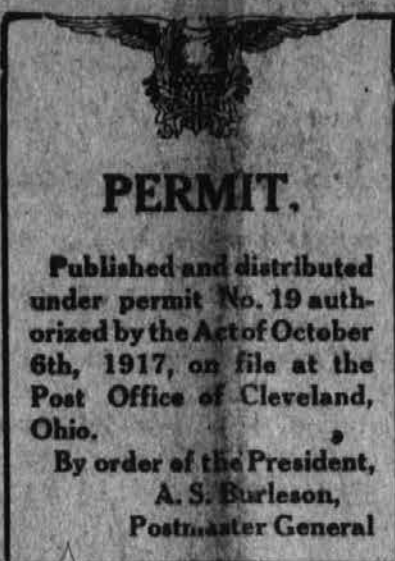
Arhangelsk, 4. febr. Ameriški zrakoplovi so včeraj bombardirali postojanke boljševikov ob reki Varga.

Miroslav Vilhar, je bil rojen 7. septembra 1818. v Planini. Šolal se je v Postojni in v St. Pavlu na Korškem...

— Cena jajcem in surove mu maslu je precej padla. Sveža jajca, ki so bila še pred nekaj dnevi 85 centov...

Osemurno delo za vse delavce bo odpravilo brezposelnost, trdi postavodaja

Brezposelnost se pojavlja tu in tam v državi. Sicer število brezposelnih ni še grozeče, toda zna se zgoditi v kratkem...

PERMIT.

Published and distributed under permit No. 19 authorized by the Act of October 6th, 1917, on file at the Post Office of Cleveland, Ohio.

By order of the President, A. S. Burtleson, Postmaster General

ne. Pozneje pa so se rane povečale, in Bavdek je znova tožbo vložil, da dobi kaj več, ker je skoraj nezmožen za delo...

— Mrzla zima se bliža Clevelandu. Dolgo časa je izostala, in sedaj trdi vremenski prerok, da dobimo blizzard in velike snežne zamete.

— 331. regiment, ki je pred nekaj dnevi dospel v Cleveland iz Francije, bo oproščen vojaške službe prihodnjega soboto. Pri tem regimentu so sami Clevelandci in tudi precej Slovencev.

— Amerikanska dekleta so dobila strah, odkar se vračajo naši vojaki iz Francije. Naši 'bojski' so dobili v Franciji skušnjo, da so franciska dekleta vsa drugačna kot amerikanska...

— V pondeljek se je vršila sodnijska obramba rojaka Frank Bavdek napram American Stel and Wire Co. Leto 1915 je bil dotični rojak pobit na desni nogi v tovarni, in tudi nekaj ran je dobil na desni novi. Zato je dobil svojočasno \$16 odškodnino.

je bil oropan za uro in \$5.00 v terek zjutraj. \$7.00 so odnesli roparji Elmer Wolfu, ko je v terek zjutraj stopil iz svoje hiše in šel na delo.

— Marsikateri mati, ki je poslala svojega sina v vojno, še danes čaka na podporo od države, ki je garantirana po postavi vsaki potrebni materiji.

— Nesramnost prve vrste se je pripetila v Chillicothe, kjer je ogromno vojaško taborišče. Dva Italijana sta bila aretirana, ker sta prodajala vojakom 'sajder', o katerem so državni nadzorniki dognali, da ima 7 procentov alkohola...

— Senator Pomerene iz države Ohio se je izjavil na vprašanje, zakaj je kongres naredil postavu, da prihodnja štiri leta ne bo dovoljeno tujcem prihajajočim v Ameriko, sledeče: Amerika ne mara boljševikov in drugih elementov anarhije v svoji sredini.

Narodni shod v nedeljo, 9. febr.

Sporočila se nam, da se vrši v nedeljo, 9. febr. ob 2. uri popoldne v Grdinovi dvorani Jugoslovanski Narodni shod v Korist narodnega davka za slovenske in jugoslovanske sirote v stari domovini.

— Clevelandski šolski odbor je sklenil, da se postavi tri nove šole v Clevelandu, ki bodo veljale \$1,500,000. Mnogo starih šol se bo takom politično popravilo.

Nemci nabirajo novo armado, da napadejo poljske pokrajine

Coblencz, 4. febr. Nemška koraku novo nevarnost za vlada je podvojila svoja prizadevanja, da spravi skupaj Pariz, 4. febr. Nemški boogromno armado s katero napade Poljake. Nemška vlada je posojila milijone dolarjev, da se pridružijo njemu, kar lahko stopi iz dveh tednih. Odredba nemškega generalnega štaba pravi da so te nove formirane nemške čete ne smejo uporabiti napram boljševikom...

— Marsikateri mati, ki je poslala svojega sina v vojno, še danes čaka na podporo od države, ki je garantirana po postavi vsaki potrebni materiji. Vlada je izdala odredbo, da se mora odpraviti vsako šikaniranje v raznih uradih, in vse zahteve za izplačilo podpora nemudoma izplačati, kjerkoli je očitno, da je zahteva upravičena...

— V šolo za državljanski pouk je sedaj dovolj rojakov vpisanih. Njih število presega skoraj 400 osebe. Drugim se ne more poseči, kakor bi se želelo. Če se jih oglasi se več, bodoje morali drugi trpeti na pouku, ali pa bo treba dobiti amerikanskega učitelja ter najeti nove dvorane...

REKA ZA ITALIJO?

Pariz, 4. febr. Predsednik Wilson in drugi člani mirovne konference v Parizu so dobili od župana mesta Reka (Fiume) spomenico, v kateri se izjavlja prebivalstvo (?) mesta Reke, da iskreno želi, da se Reka pridruži italijanski kraljevini!

FRANCOZI IN AVSTRIJA.

Pariz, 4. febr. Francija gleda jako nezadovoljno na gibanje v nemški Avstriji, da se nemški deli nekdanje Avstrije pridruži Nemčiji in tvorijo skupno republiko. Na podlagi principov predsednika Wilsona bi bilo pravilno, da se nemška Avstrija pridruži Nemčiji, toda Francija se bo temu upirala z vsemi silami, ker vidi v tem

Cleveland središče prohibicije

Cleveland bo središče ogromne kampanje, katero je zasnovala protestantska družba 'Women's Christian Temperance Union', katere namen je odpraviti do leta 1925 vsa opojna pijača po celem svetu.

Amerikskim prohibicionistom ni dovolj, da se posušiti vsa Amerika in odpravi vsa opojna pijača iz Amerike, ampak njih prizadevanje v bodočnosti bo, da se odpravi opojna pijača iz vse države sveta.

Objednem se bodoje pri dotičnem banketu dne 12. febr. spravili v javnost prvi načrti fanatikov, da se odpravi tudi raba tobaka. Mnogo agitatorjev je že pripravljeno, da se napotijo po Zedinjenih državah in govorijo proti rabi tobaka, bodisi v pipi, cigarah, cigaretah ali pri njuhanju ali čikanju.

Medtem pa tudi stranika mokrih ne miruje. Ta teden bo razposlana v vsa mesta države Ohio petičija, da se ponovno voli glede 'mokre' ali suhega' v državi Ohio. Mokra nameravajo zlatka dobiti 50,000 podpisov, da se ovrže sedanja postavu in namesti z drugo. Tekom spojnosti se računata, da bo

NAROČNINA:
Za Ameriko - \$3.00 Za Cleveland po pošti \$4.00
Za Evropo - \$4.00 Posamezna številka - 3c

Published by LOUIS J. PIRC, Editor.
ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

NO. 15. Wed. Febr. 5. 1919

Republika ali monarhija.

Uredništvo priobčuje sledeči članek, ki je bil natisnjen v ljubljanskem Slovincu meseca decembra. Članek je napisan tako jasno, da osvetljuje tudi naše ameriške razmere. Naj ga naročniki pazno prečitajo:

(Sledeči članek smo prejeli od sebe, ki li je kakor mora biti vsakemu iskrenemu Jugoslovanu, silno ležeče na tem, da nas v sedanjih kritičnih zunanjih in notranjih razmerah ne motijo medsebojni spori v tem ali onem vprašanju. Zato priobčujemo ta članek, ki je pisam iz plemenitih narodnih namenov, v celoti ter ga prepuščamo vsej dobromislivi slovenski javnosti v lojalno presojo.) — Opomba uredništva "Slovenec" v Ljubljani.

To sti zdaj — poleg vprašanja o italijanski invaziji — dve najvažnejši vprašanji, ki zanimata, gibljeta in tudi vznemirjata vso našo javnost. Monarhija ali republika? Avtonomija ali centralizem? Ti dve vprašanji sta na ustnicah vseh. Da se ti dve zadevi rešita ugodno in srečno to je zdaj v največjem interesu naše domovine. Naši najboljši možje, rodoljubi in misleci, so poklicani ti dve vprašanji temeljito in vsestransko razmotriti in ji privedi do srečne rešitve.

V pričujočem članku ne pričakujte popolne in definitivne rešitve teh vprašanj. Samo nekaj migljajev želim podati in nekaj momentov poudariti, po katerih naj se te in druge sporne zadeve med nami rešujejo.

Pravda bodi poudarjena še enkrat, kar je "Slovenec" že nekaterikrat omenjal, da naj se ta sporna vprašanja motre in rešujejo mirno in stvarno. Razlogi naj govore ne strasti! Resnična blaginja domovine naj odločuje, ne kakšni stranski nameni! Domovino ljubimo ljubimo vsi. Ali res ni mogoče po strogo stvarnem predurku dognati, kaj bi bilo za domovino najbolje? Ali res mora ena stranka drugi svoje mnenje oktroirati? Ako ima ena stranka za svojo trditve resnične in tehtne razloge, ne pa kakih zahrbtnih namenov, zakaj bi jih ne mogla sprejeti tudi druga stranka? In če se vendar ne moremo zjediniti, zakaj bi si morali zaradi tega zopet takoj skočiti v la-se? Komaj se je staro sovraštvo poleglo, pa naj takoj zopet nekateri ta peklenski plamen razpihavajo! Ali je danes primeren čas za prepir, hujskanje in sovraštvo? Ali naša domovina, komaj porojna Jugoslavija, ne potrebuje bolj kakor kdaj miru in edinosti, da nam nje mlado življenje ne ugasne, preden se je dobro razvil? Ali nas ni preteklost izučila? Ali n vidimo, da s ob naših domačih prepirih vedno smeja in žanje tujec? Ali je nekaterim strankarstvom res več nego narod in domovina? Ali naj se v tem velikem trenutku našega naroda pojavi zopet ona žalostna prikazen v zgodovini slovanskih narodov, nesloga, ki nas je vedno tujcem zasluževala?

Pripomimo, da je to pisano ne samo na adresu Slovincov, marveč tudi Hrvatov, ki so zdaj en del našega skupnega naroda, kost naše kosti. Pri njih namreč so strankarski boji hujski, kot pri nas. Na dnevnem redu so že demostacije in nasilstva zoper stranko. Zdi se, da ne morejo kake stvari mirno in trezno presojati. A njih ne mir zadeva danes tudi nas. — Seveda pa velja to v polni meri tudi nam Slovincem samim, koder so začeli nekateri komaj skrite rozičke zopet kazati in jim ni dano mirno živeti, brez hujskanja in sovraštva. Zato še enkrat: Razlogi naj govore, ne strasti! Te razloge presojajmo trezno in pazno, da vidimo, kaj je objektivno najbolje. Poglejmo vsaj nekaj razlogov pro in contra.

Neka struja se čudi, da se je S. L. S. izrekla principijelno za republiko. Mi pa bi imeli vzrok čuditi se, kako da se dotična struja naenkrat tako vnema za monarhijo. Človek bi pričakoval ravno nasprotnega. Enako se je treba čuditi, da tista struja, ki je imela na svojem praporu vedno zapisano "svoboda", niti ne dovoli o tem razpravljati, češ: o tem ni več govora, to vprašanje je že rešeno! Čudna taka svobodomiselnost! — Pričakovati bi toraj bilo, da bo svobodoljuba stranka, ki nosi novejši čas besedo "demokratska" celo v svojem naslovu, veliko preje za republiko, ki je bolj svobodna in dmokratska oblika državnosti, kakor za monarhijo, ki je konservativna, zastarela oblika vladavine. — Pa pravite: monarhija je lahko bolj demokratična oblika kakor republika. Ne ugovarjamo, da to v posameznem slučaju ni nemogoče. Ravno tako pa ne morete ugovarjati, da je vobče, v bistvu republika demokrat oblika, monarhija pa bolj ali manj avtokratična, absolutistična. Zato je vendar čudno, kako more bodisi posameznik, bodisi stranka ali struja, ki stoji na stališču svobode in demokracije, kako more komu v greh šteti, ako se principijelno izjavi za republiko? Kje je doslednost?

Senčne in solnčne strani.

Ali mar za republiko ni dovolj razlogov? Ali ne vidimo, da se prestoli vsepovsod majojo in razpadajo, ali se ni ta oblika vladavine preživela in je obsojena na počasno smrt? Ali nas ne bodo obdajale skoro same republike? Francija republika, Prusija republika, Bavarska republika, avstrijska Nemčija republika, Češka republika, Poljska republika, Rusija republika. Ali jih hočete še več? Italija in Španija ne bosta dolgo čakali, da se jim pridruži. Ali je toraj tak greh, da se kdo danes izreka za republiko?

Velesposilvacu gospod

Anton Grdina

Cleveland - Ohio

Neurjavo je opirati v par besedah tekočih besed našega naroda. *Gruška južera i od takca zasedena, Srb, Delavija, Bosna izbrabana, na Slavonija izpušena.* *Priljubljen posetudi od ameriških rojakov v prilikiem ogiru oboja zoper italyantske poklepnost, ki hoče zaprati v usprotju z ameriškim načelom samosvobode narodov ca pultja in jugoslavstva, in p gospodarske ogiru, da zoper zgradimo naša domovino.* *Izgovorniki izjeli, da pribejo redopisniki ameriških Jugoslovancev da vidijo upar kupiti poljskega pisma je tu tiskana.* *To pismo nam poslane p. Rudolph Trist, ki vam je bila h kuge informacija.* *Maroški popstvar in bivca kvale je ne lozi* *Wau*

Paris, 14. nov. 1918.

Pred seboj imate fotografijo lastnoročnega pisma dr. Anton Korošca, predsednika jugoslovanske vlade, katero pismo je pisal dr. Anton Korošec tukajšnjemu znamenitemu trgovcu Mr. Anton Grdini. Originalno pismo smo dali fotografirati, da zlobni jeziki ne bodo imeli zopet čez mero dela, da tajijo resnico. Fotografija originalnega pisma je tu tiskana.

Spodaj na manjši sliki je fotografski posnetek po-

botnice, katero je dobil Mr. Anton Grdina iz Washingtona, ko je poslal tja koncem januarja \$500 dolarjev za narodne namene. Kadar se gre za narodno korist je Mr. Grdina prvi vedno, o čemur pričajo številna društva in posamezna narodna podjetja v naselbini. Narodna dela se ne izvršujejo z jezikom, ampak z dejanji, in dobrih del ima Mr. Anton Grdina mnogo za seboj.

Jugoslovensko Narodno Vijeće u Washingtonu, D. C.
POTVRDA.
Gosp. *Anton Grdina* Broj *6127 St. Clair ave. Cleveland, O.*
Potvrđujemo Vam primitak svote od \$ *500.*, koju ste nam poslali kao *zaprosnja za glatnu knjigu*
u svrhu potpore borbe za oslobodjenje i ujedinjenje Hrvata, Srba i Slovenaca u slobodnoj demokratskoj jugoslovenskoj državi, na čemu Vam se najljepše zahvaljujemo. Ova svota, kao i sve druge, biti će objelodanjene u našim jugoslovenskim novinama, pa Vam se i nadalje bratski preporučamo.
KANCELARIJA JUGOSLOVENSKEG NARODNOG VIJEĆA,
702 SOUTHERN BUILDING
Washington, D. C. *25. Januara 1919. J. Horacović*

monarhov. Pa ravnazato, ker je tega suženjstva dovolj, ker mora že to hlapčevanje vsakemu zdravemu želodecu presedati, zato republika. Ni treba biti ravno analfabet, da človek uvidi prednosti republike.

To — ponavljamo — poudarjamo zato, ker se nekateri čudijo in zgražajo, očitajo in zabavljajo, da se dobi kak človek, kaka stranka, ki se drzne danes izrekat za ta anahronizem — republiko!

Toda, ravno tako nepristransko priznavamo, da ima republika svoje senčne strani, monarhija pa solnčne. To bodi povedano na adresu republikanov. V podrobnosti teh senčnih in solnčnih strani se v tem članku ne moremo spuščati; to je stvar daljše razprave. A tudi nefilozof je mogoče uvideti prednosti in pomnakičnosti ene in druge oblike. V monarhiji je vobče več stalnosti. Monarh je vsekako neko središče, ki skupaj drži. Republiko pretresajo navadno še hujski strankarski boji in mnogokratne jako burne volitve. — Na drugi strani pa; ali imate tisti, ki je slučajno rojen za vladarja, vselej vladarske sposobnosti? Kajti ne samo vladarja, marveč dobrega vladarja si želi vsaka država. In če je on tak, ali bo tudi njegov sin in vnuk? In če ne bo ta vzel v zakon tujke, kakor je ruski car Nemko, in se s tem zanese tuj vpliv na vladarski dvor, kakor se je tako očitvidno zanesel na Rusko; in če ne bo kaka dvorna klika dobila vladarja v svoje mreže in z njim poljubno pometala, kakor se je godilo v rajni Avstriji?

Te senčne in solnčne strani obeh oblik je treba stvarno pretehtati, zraven pa pred očmi imeti konkretni slučaj, v katerem se je treba odločiti, da se vidi, v kateri državni obliki bi bilo v danem slučaju solnca ali sence več.

S. L. S. se je izrekla za republiko principijelno, kakor je bil tudi naš duševni oče Krek principijelno republikan. A dostavil je k temu svojemu principu — seveda je bilo to v dneh najhujšega vojaškega absolutizma v stari Avstriji — da bi se sprijaznil, če potreba, tudi z monarhijo. Ni treba toraj nobene sile in nobenega zabavljanja; samo dokazov potrebujemo! Če nam toraj dokažete, da je v našem slučaju monarhija boljša in primernejša od republike, ali da jo razmere nujno zahtevajo, potem ga menda ni pametnega Jugoslavana, ki bi se temu protivil, kar je boljše ali kar je za domovino nujno potrebno.

Srbi in mi.

Pravite: Srbi zahtevajo monarhijo. Mi jim moramo biti hvaležni; pa tudi njihove moči potrebujemo. Toraj ne gre, da bi Srbom nasprotovali in jih žalili. — da bi Srbom predstavljali kaj naj store. Naša sveta dolžnost je da Srbe občudujemo in ljubimo. Tak junaški in mučniški narod zasluži občudovanje vsega sveta. Kaj ne bi našega, ki smo bratje in sorojci? Sedem let so v vojni in ko bi

bežljivih tujcev. Njihove želje treba vsekako visoko vpoštevati. Vprašanje pa je: Ali so res vsi ali vsaj večina Srbov za monarhijo? ... To je treba šele dognati in dokazati! Mi ne želimo Srbov žaliti. Vprašanje pa je: ali bi jih res žalili, če bi se odločili zoper monarhijo? To bodo dokazale pač šele volitve.

Zato se nam mora pač priznati vsaj svoboda izražanja svojih misli. Svoboda od vseh strani: naše ožje domače hrvatske in srbske. Mi ljubimo in visoko čislamo junaške Srbe. Sebe pa tudi ne smemo zaničevati in v nič devati, kakor se je to opetovano zgodilo v "Slov. Narodu". Kulture narod smo in dosti žalostno je, da si ga kdo upa zmerjati z analfabeti. V malokaterem narodu je te vrste ljud, analfabetov, manj kakor med Slovenci. Na slovenskem jugu gotovo nikjer manj. Kje se toliko čita, kakor po naših kmečkih domovih? Ponosni moramo biti na visoko stopinjo omike našega naroda, ne pa sam sebe zaničevati! Zato sme in mora imeti ta narod pravico govoriti o tem, kar se njega tiče.

Tudi pravoslavja se ne bojimo.

Govorimo prav odkrito: Nekateri se menda boje srbskega kralja kot zaščitnika pravoslavne cerkve, ki bi utegnil svojo moč kdaj zlorabiti in škodovati cerkvi katoliški. Mi se tega ne bojimo in menimo, da je ta strah, če kje v kakem srcu tiči, nepotreben. Da bi pa kaka klika rada izrabila svojo moč, če jo bo imela, da bi zadala hro, katoličanstvu, to pa že verjamemo. Ker se je tudi že "Slov. Narod" parkrat te točke dotaknil, zato še o tem posebej par besedi. Nemci in Mažari, ki smo žalibog iz njih skled navadno zajemali svojo dušno pašo, so nam pač slikali Srbe ravno v vsrkem oziru kot zelo intolerantne. Obrekovanje! Po vsem tem, kar slišimo iz ust mrodajnih in zanesljivih svedokov in po konkordatu, ki ga je sklenila Srbija z Vatikanom, ko je imela še tako malo katoličanov na svojem ozemlju, smo prepričani, da se nam srbske cerkve v tem oziru ni treba bati. Če se le ne bodo pojavili kakšni kulturnobojni poskusi od kake druge strani? ... Zdi se, da imajo nekateri precej velik apetit po takim boju. Tudi s Hrvatskega se čujejo taki glasovi, prav glasni glasovi, da jih ni mogoče preslišati. Zato bodi povedano tukaj glasno pred vso Jugoslavijo, kar je sicer že vsem znano: Da naša katoliška vera nam je draga, zelo draga. Zato, če hočete, da bomo živeli v lepem miru, ne dotikajte se je! Noli me turoare circulos meos! Pustite nam svobodo, sicer se bom zanj — boril! Če bo to domovini v korist, je vprašanje. C. toraj ljubite domovino, pustite versko svobodo! Tudi mi jo hočemo puščati. Kdor noče verovati, naj pa nikar. Koor noče v naša nebosa, pa naj si liče svojih, — se ga ne bomo vlekli vanje! Svoboda toraj hočemo in prizivamo: Kdor hoče, naj se pridruži.

Posor Jugoslovani! Naši bratje, Čeho-Slovaki v Clevelandu so ustanovili novo podjetje, ki je namenjeno kot dobičkanosno v prvi vrsti Slovnanom. Ustanovili so United Textile družbo za izdelovanje platna iz lanu in konoplje. Podjetje je inkorporirano s en milijon dolarjev kapitala. To podjetje bo v stanu plačevati velikanske dividende v kratkem času, ker je edino te vrste v Zjed. državah. Pred vojno sodobivali predivo iz Evrope, predvsem iz Rusije, Nemčije. Za časa vojne se je to ustavilo in treba si je bilo izmisliti drugo pot za pridobivanje prediva. Prišli so na idejo, da bi iz lanu, ki se ga seje tu v veliki množini za pridobivanje lanenega olja, napravilo predivo. Iznašli so stroj, ki napravi iz lanu krasno predivo. Podvzeli so se Čehi in Slovaki in ustanovili družbo, ter jo inkorporirali. Prodajajo delnice po \$100.00 in prodali so jih že za več stotisočev. Zidali bodo veliko tovarno v Clevelandu, ki bo edina te vrste v Ameriki. Začasno so vzeli v najem tovarno na 3778 E. 9th St. kjer že obratujejo. Ker je podjetje izključno slovansko podjetje, ne dobi delnic na prodaj kak spekulant, zato vabijo tudi nas Jugoslovane ako hočemo vložiti denar v to podjetje in si napraviti veliko srečo. Veliko Slovencev in Hrvatov je že kupilo te delnice. Kdor hoče v kratkem podvojiti denar, naj kupi te delnice. Predsednik tega podjetja je Mr. Fr. Svoboda, lastnik češkega lista "American". Kdor hoče kaj več o tem zvedeti, naj se oglasi pri James Debevec, 6119 St. Clair ave. Cleveland, O.

Največje trpljenje Spanje je položaj počitka ki je absolutno potreben človeškemu telesu. Nobenega trpljenja ni, ki bi bilo hušje, kot če se človek ne more naspiti. Največji tirani so mučili svoje žrtve s tem, da jim niso pustili spati. Toda brezspanje je največkrat povzročeno od želočnih nepravil, in v takem slučaju je Trinerjevo ameriško grenko vino najbolj zanesljivo zdravilo. Sčisti želodec in odstrani vzroke bolezni. Po vsch lekarnah. Cena \$1.10. — Revmatične in nevalgične bolečine, otekline, napetja, utrujene mišice, in dr. zahteva zdravila, ki gre do korenine bolezni. Trinerjev liniment se je skazal v teh slučajih jako uspešen. Po lekarnah 35 in 65c, po pošti 45 in 75c. — Joseph Triner Co. 1333-43 So. Ashland ave. Ccicago, Ill.

Pazite na 6108 St. Clair ave. Velika razprodaja, znižane cene, pod novim vodstvom. Začne se 8. februarja. Dobro blago naprodaj po najnižjih cenah, manufaktur no blago in vse potrebščine za moške in ženske, dobri čevlji. Fino moško in otročje perilo. Proda se pod cenno. Prihranite 50c na dolarju. Razprodaja se začne 8. februarja. A. BROFMAN, 6108 St. Clair ave. kjer je bila prej trgovina J. Zeleta. (20)

VABILO Valček je ukazano, Godec je namazan, Z devetimi žabami! Dr. Slovenske Sokolice, 62 SDPZ. priredi zadnji banket v slovo svete prohibicije! Prijatelj, ako le en malo častiš olimpijske bogove, pri di 9. febr. v Jos. Birkovo dvorano. Razočaran boš od samega presenečenja. Ta zadnji banket bo nekaj nenavadnega, česar do sedaj še ni bilo. Društvo si je omislilo precej lep program, kar pa bodi mar uho povedano, se ne sme povedati. Ob 11. uri ples s šopkom, nakar sledijo poroke mladih parov, le na noge, predpust je tu, fantov in deklet ne bo manjkalo. Godba pod vodstvom g. Marinčiča igrala bo same slovenske komade. Vstopnice je dobiti pri g. Lausche, 6121 St. Clair ave. Veselečni odbor. (16)

vršnih bojev! V tem oziru ne bomo hodili po čeških po-
tih. Imeli bomo dovolj drugega dela. S pravoslavljem želi-
mo živeti v slogi in ljubezni, v tem smo z jugoslovanski-
mi škofi enega mnenja.

Še eno besedo o centralizmu in avtonomiji!

Tudi o tem bo treba pisati kaj več, da se stvar pre-
netri od vseh strani, da si ogledamo senčne in solčne
strani obeh možnosti in končno pogodimo pravo. Tudi v
tem oziru se je varovati vsake pristranosti in vsake strast-
nosti; govori naj hladen razum in razsodnost! Kaj bi bilo
najbolje? Gotovo bi bilo najlepše in najbolje, če bi se mo-
gla zlitati naenkrat vsa tri plemena v eno samo homogeno,
nedeljivo telo. In gotovo je, da imajo Nemci, Francozi in
Italijani bolj različna narečja v svoji sredi, kakor jih imajo
naša tri plemena. Vprašanje je le, če se da čez noč na-
praviti. Cela tisočletja smo bili ločeni po državnih mejah,
ločeni nas konfesija, orijent in okcident si podajata roko
med nami. Ali bo mogoče vse to z eno potezo zjednačiti?
Zdava pamet, narava sama nam pove, da bo to zednače-
nje mogoče doseči le polagoma. Narava namreč ne dela
skokov. Zato sodimo, da bu tukaj srednja pot med cen-
tralisti in avtonomisti menda najbolj prava. Združiti in
zenačiti, kar je mogoče; a kar ne gre skupaj, tega ne sku-
paj tlačiti! Sicer naj se pa to vprašanje preštudira še te-
meljiteje, kakor ga je mogoče obdelati tukaj. Govori naj
pri tem zopet zdrava razsodnost in ne strastnost.

Četudi smo v posameznih točkah različnega nazira-
nja in bomo ostali, četudi vsak brani in zagovarja svoje
stališče, sovrštva zaradi tega ni treba! V tem času nam
je predvsem in nad vse potrebna sloga. Zločin bi storil nad
Jugoslavijo kdor bi danes sejal strupeno seme sovrštva
med nami. Danes in vedno nam veljaj zlati rek: In neces-
saris unitas, in dubiis libertas in omnibus caritas. — V
potrebni reči edinstev, v dvomljivih prostost, v vseh ljub-
ezen. Potem bomo imeli lepo življenje v lepi naši domo-
vini.

ZGUBLJENA IN NAJDNA
DETEKTIVSKI ROMAN
SPISALA A. K. GREEN

Ona pa mi ne pusti dalje govoriti, ampak pobere moj klobuk in mojo prtljago in reče: "Moj oče in moj brat bo-
deta enako mislila kot vi, da je namreč blaznost zapustiti
v takem vremenu hišo, toda ne brigajte se za njune besede.
Verujte le meni; v tej hiši preži nočjo nevarnost za vas, in le v nevihti zunaj na
cesti ste varni pred to nevarnostjo.

In ne da bi čakala na moj odgovor, stopi po stopnicah navzdol, odpre spodaj vrata in stopi takoj v sobo, kate-
sem pred eno uro zapustil. Tu je bilo še vse v istem redu kot tedaj ko sem se podal k počitku;
ogonj še vedno gori na ognjišču in tudi svetilka brli še, na kaminu pa tiktaka ura
kot prej. Kazalci kažejo enajsto uro. Kljub temu me spreleti mrzot kot bi slutil nevidno
nevarnost. Prestrašil me je pogled na oba velika, močna moža, katerih eden se je naslonil na vrata, ki so vodila na prosto,
drugi pa je stal pri kuhinjskih vratih.

Pogled na Emilijo pa, ki stoji tih in brez strahu na moji strani, me takoj pomiri. Če se ona požene za me, tedaj sem gotov, da ujdem nevarnosti. Za korak stopim proti vratom, kjer se je postavil gospodar hiše. Toda Emilija stegne roko proti meni in me potegne nazaj.

"Stojte!" zakliče, potem se pa obrne proti svojemu bratu, ki je ravnotako mrščeno kot njegov oče, toda manj lo-povsko gledal na mene. "Karol, odpri temu gospodu vrata in pusti ga ven; radi nevihte se nikakor ne počuti več varnega v tej hiši. Stori meni na ljubo kar te prosim," nadaljuje s precej zapovedovalnim glasom, ko se Karol odmakne od vrat.

"Norec je, kdor hoče pri takem vremenu na prosto," odvrne trmoglavo. "Toda ona se ne zmeni zanj. 'Ali bodeš odprl vrata?' vpraša, ne da bi za korak stopila od ognjišča, kjer sva oba stala.

"Mi niti v glavo ne pade," se glasi surovi odgovor. "hiša ostane zaprta."

Ona je postala bleda kot sneg in pogleda očeta, ki je tako gledal pred sebe na tla.

"Gospod hoče ven," reče ona, odprla vrata, tedaj jih

V skrbih ji položim roko o-koli pasu, kajti zdelo se mi je, kot da jo hoče oče raztrgati. Toda ona ni poznala strahu, ampak v njenih očeh se posveti. "Ne dalje!" zapove ona, "še en korak, pa vržem v ogenj ono, za kar bi prodal svojo dušo, kakor si se sam izjavil." Iz nedrji potegne cel šop bankovcev in jih drži nad ognjem. "Prokleta!" kriči bradati mož, toda ne premakne se več s svojega mesta in gleda kot začaran bankovec v rokah svoje hčere. Njen nastop je bil veličasten. "Nobenih besed ne bom govorila več po nepotrebnem, reče. 'Lahko me zadavita, ubijeta, kaj me briga! Toda ta gospod zapusti hišo nemudoma, ali pa zapalim bankovec, da jih nikdar več ne vidita.' Stari mož stoji nepremično, mlajši se pa kot divji vrže nad njo in bi jo nemudoma podrl na tla, da nisem bil jaz hitrejši od njega. Z enim udarcem ga poderem na tla, da se trikrat obrne okoli. Dekle glasno zakriči in spusti en bankovec na ogenj, kjer se nemudoma spremeni v pepel. Stari pa tuli kot ranjen vol in tolče z nogami po tleh. "Stoj!" zakliče, ko hiti k vratom, ki vodijo na prosto in jih odpre. "Če si na vsak način znorela, tedaj pojdi k vragu! Toda najprvo mi daj denar!" "Od vrat proč!", zakliče ona, ko vzame z levico leščerbo s stene. "Karol naj prižge leščerbo, toda naj mi ne pride blizu." Zgodilo se je kot je rekla. Starec je stopil od vrat, leščerba je bila prižgana, in kmalu sva pripravljena na pot. "Pojdite vi naprej," reče ona, "jaz vam takoj sledim." "Ne, midva korava skupaj!" "Toda denar, denar!" tuli starec za nama. "Tega dobiš ko se vrnem," odvrne deklica. "Dvanajsto poglavje. Zunaj nam udari dež v lice in kaplja po naših oblekah navzdol. Ko me prime deklica za roko, da me vodi skozi viharno noč, kjer sem bil popolnoma neznan, misprejeti kot električna iskra po celim telesu. Močnejše kot ledena lepota je bila njena

nila. V tem trenutku se po-
kažeta oba moža pri vratih
poslopja in v divjem diru pri-
drvita za nama. Toda deklica
skokoma hiti k bližnjemu
drevesu, kjer dobim v svoje
največje začudenje osedlane-
ga konja. Takoj spoznam, da
je moj konj. Gorečo leščer-
bo priveže na sedlo, odveže
konja in ga krepko udari, da
skokoma steče naprej. V div-
jem teku sva drvela naprej
po ozki poti v gorovju. Črna
noč in divjanje elementov
je povzročalo čim hitrejši beg.
Toda kmalu opaziva očeta
in sina kako divjata mimo
naju.

"Sledila bodeta v smeri,
kjer vidita luč," reče Emilija
ko me zopet prime za roko in
napodi konja v drugo smer.
"Zaupajte se meni popolno-
ma, vodila vas bom na var-
no mesto."

"Toda zakaj se radi mene,
tujca, izpostavljate tolikim ne-
varnostim? Kako naj se zah-
valim za vašo dobroto?"
Emilija ne odgovori ničesar,
ampak trdneje prime za mo-
jo roko in se z vso silo zo-
perstavlja vetru, ki je grozil
naju oba vreči ob tla. Tako
silovite noči in viharja nisem
še zlepa doživel. Medtem pa
beživa s konjem naprej, brez
počitka, kolikor so konju do-
voljevale moči.

ZAHVALA
Spodaj podpisana se iskreno zahvaljujem S.D.Z. ter dr. Bled, št. 20. za tako točno izplačano posmrtnino po mojem umrlem možu. Zah-
ljuječi ostali:
Uršula Hren, soproga,
Peter, sin, Rozi, Urši in Al-
bina, hčerke.

Poceni domačija
6 sob, voda, električne luči, blizu Nottinghama, velik lot blizu cestne železnice in sole. Lastnik izven mesta. Se mora prodati v 10 dneh. Samo \$2000. Takoj se plača \$1000. Pišite ali pridite k C. A. Gardener, 18311 Cantenbury Rd. Shore line kara, stop. 127. Bell Phone Nottin gham 170. (20)

Delo dobi ženska, ki bi hotela opravljati hišna dela. Se vzame tudi z enim otrokom. Pozve se na 6124 Glass ave. (16)

Slovenec dobi delo za pomočnika v groceriji. Vpraša se na 4702 St. Clair ave. (16)

Naprodaj pohištvo. Se pro da poceni. Vprašajte na 993 E. 67th St. (17)

VABILO. Na veselico s petjem, katero priredi S.P.D. "Soča", Col-
linwood, O. dne 9. februarja v Kunčičevi dvorani. Začetek točno ob 6:30 zvečer. Za vse druge podrobnosti bo preskrbel veselilni odbor.
A. Drašček, tajnik

Soba se odda za enega ali dva fanta s hrano ali brez. Kopalnice na razpolago. 917 E. 76th St. (16)

NANANILLO
Naznanjam rojakom, prijateljem in znancem, da sem odprl restavrant na 1336 E. 55th St. Vabim rojake, da me obiščejo, ker želim vsem dobro postreči.
J. Turk,

Naprodaj je harmonika, na tri tone. Proda se po ja-ko nizki ceni radi odhoda iz Clevelanda. 5436 Standard a. (16)

Pozor, fantje in dekleta!
Spodaj podpisani nazna-
njam, da sem pričel poučevati najnovejšje ples. Pouk se vrši vsak torek in petek od 8. ure do 10:30 zvečer v Bir-
kovi dvorani. Poučuje se vse moderne angleške ples. Toraj kogar veseli ples in bi se raj navadil, ima sedaj pri-
liko. 12 učnih večerov za \$5. Gospodične so proste.
Za obilen obisk se pripo-
roča dobro znani rojak
John Škufca (17)

ličje se ženska ali deklica pri dobri držini, nič hore-

Kašelj
najbolje pri otrocih ali odraslih, se na eno nikdar ne zasmaniti. Kašelj je znak prehlada in ga je treba takoj lečiti. Nikoli vam ne bo žal vzeti.
Severa's Balsam for Lungs
(Severov Balsam za Pljuča), ki je zelo prijetno zdravilo proti kašlju, prehladu, boleči, burjavosti in ka-
dar v grlu boli. Zelo priporočljivo je za novorojenčke, otroke in odras-
le. Cena 25 in 50 centov v vseh lekarnah.
Severov Almanah za Slovence za leto 1919 je gotov in pripravljen za razpečevanje v vseh lekarnah ali pa naravnost od
W. F. SEVERA CO
CEDAR RAPIDS, IOWA

POZOR,
slovenske gospodinje.
Ta teden imate priliko, da kupite po nizki ceni najboljšo kavo. Mi prodajamo ta teden Arbuckles Coffee po znižani ceni 25c. Pridite, prihranite si nekaj centov v tej draginji.
John Centa,
6105 St. Clair ave. (15)

Nproda je farma štiri akre in dve hiši, vsaka 7 sob, furnes v hiši, blizu cestne železnice in blizu tovarne. Vse skupaj se da za \$5500. Takoj \$3500, drugo na odplačila. Vprašajte pri Geo. Mordush, 14717 Hale ave. (16)

Poziv na sejo.
The Nottingham Hide & Leather Co. pozivlje vse delničarje te družbe, da se gotovo udeležijo splošne seje, ki se vrši v petek, 7. febr. ob 7. uri zvečer v prostorih S. N. Doma.
Odbor. (15)

DELO DOBI FORMAN za BRICKYARD
Da nadzira postavljanje in vožnjo opek. Mora biti izužen in mora znati brati in govoriti angleško. Oglasite se osebno, prinesite seboj priporočila. The John Kline Brick Co. Wickliffe, O. (16)

POZOR.
Ta teden vam nudimo fine trpežne metle, ki veljajo si-
cer 90 centov vsaka, za iz-
vanredno znižano ceno po
70 centov. Samo ta teden.
Dobite jih samo pri
John Centa, 6105 St. Clair a. (16)

**Berite kaj pravi dr. Cow-
drick v časopisu.**
Naprodaj je radi odhoda iz Collinwooda dobro ureje-
na kovačnica, Black-Smith
Shop pod znanim imeom
Waterloo Auto Body & Wa-
gon Co. Je pri glavni cesti,
lot 40X140, z opeko zidano,
zgoraj stanovanje 7 sob, pri-
pravno je tudi za kako drugo
obrt. Po dogovoru se da tudi
v najem. Ceno in več poja-
nila dobite ravno tukaj pri
John Mandel, 15322 Water-
loo Rd. Wood 180 L. (15)

Naprodaj je pohištvo po-
ceni radi odhoda iz Clevelan-
da. Peč vredna \$100, se proda
za \$35 in drug stvari jako po-
ceni. Vprašajte na 384 E. 160
St. Collinwood. (15)

PRIPOROČILO.
Spodaj podpisani se pripo-
ročam Slovincem in Hrva-
tom v West Park in okolici
za vsakovrstna stavbinska
dela. Postavljam nove hiše,
prevzamem tudi popravila
hiš. Moje delo je garantira-
no in narejeno po vaši želji.
Pošteno delo v vašo zadovo-
ljnost. Priporočam se za obila naročila. Pozvejte za moj naslov v gostilni J. Brodnika v West Park.
Peter Perušek, (18)

Pozor, gospodarji in trgovci!
Spodaj podpisani se pripo-
ročam hišnim posestnikom
in trgovcem za upeljavo e-
lektrike. Upešujem elektri-
ko v stare ali nove hiše in iz-
vršujem vsa električna po-
pravila. Točno, garantirano

Bankrotna Razprodaja
\$8000 zaloga mešanega blaga, moške in ženske o-
prave se proda po znižanih cenah.
Ne zamudite te prilike. Prihranite si 50c na dolarju.
5816 St. Clair Ave.

Posebno naznanilo.
Jaz sem zdravnik že zad-
njih 33 let in vam hočem po-
magati v vaši bolezni. Jaz
zdravim vse kronične bole-
zni, ki se dajo ozdraviti. Jaz
sem specialitist te vrste bole-
zni. Influenca je pustila svoje
znamenje v tisočih ljudeh, ki
so več ali manj trpeli od nje.
Ali ste vi eden izmed njih.
Jaz ne računam ničesar za
nasvet. Govorimo v vašem je-
ziku v našem uradu. Pridite
med 9. uro zjutraj in 7. uro
zvečer, ob nedeljah in praz-
nikih od 9. zjutraj do opold-
ne. Naš urad:
2209 Ontario St.
Cleveland, O.
Dr. Cowdrick.

LIBERTY BONDE
kupujemo in prodajamo za gotov denar po tržni ceni. Oglasite se pri
S. T. Bone & Co.
808 American Trust Bldg.
Uradno ure od 9. zjutraj do 8. zvečer. (39)

Dr. S. Hollander, zobozdravnik
1355 E. 55th St. vog. St. Clair
Vstop na 55. cesti nad lekarno
Ure od 9. zjutraj do 8. zvečer.
Zaprto ob sredah pop. tudi v nedeljo zjutraj.
Sprejemamo Liberty bonde in W. S. S. za plačilo.

V najem se odda ena soba za dekle ali starejšo ženo. M. Gornik, 1015 E. 62nd St. (15)

Naprodaj je hiša za 3 dru-
žine, kopalnice in vse udob-
nosti. Hiša je na Norwood
Rd. Poizve se na 1140 E. 67
St. (Wed 37.)

Soba se odda v najem za 2 fanta, gorkota, kopalnice in električna luč. Vprašajte na 5909 Prosser ave. (15)

National Drug Store!
Slovenska lekarna.
Vogal St. Clair ave. in 61. ce-
S posebno skrbnostjo iz-
vedemo zdravniške predpise
in imamo vse, kar je
potrebno za najboljši lekarni.

AMBULANCA.
Zavski slučaj nesreče ali bolezni, če potrebujete ambulanco ali bolniški voz, pokličite katerikoli telefon vsak čas, po noči ali po dnevu. Mi vedno čujemo in odgovarjamo telefon, ker svoni v hiši obenem. Ako vam operator reče, da se ne oglasi-
sim, ne vrnemite, zahtevajte supervisorja, in do-
bite odgovor od nas takoj.
PRINCETON 1381
Bell Rosedale 1881
ANTON GRDINA
6127 St. Clair Ave. Cleveland, O.

DR. L. E. SIEGELSTEIN,
Bell Phone Main 1300 Cur. Phone Central 2481 R
KRVNE IN KRONIČNE BOLEZNI
URADNE URE:
Od 9. zjutraj do 4. popoldne, od 7. do 8. zvečer.
Ob nedeljah od 10 do 12
308 Permanent Bldg. 746 Euclid Ave. near East 9th St.

CHECKERBOARD BAG WINTER EGG
INSURANCE COMPANY
MORE EGGS ON MONEY BACK
So Cheap You'll Buy Who Used
PURINA CHICKEN CHOWDER AND PURINA SCRATCH FEED
GOLD ONLY IN CHECKERBOARD BAGS.
Če "Chicken Chowder" ne prisili vaših kokošij, da ležejo jajca, tedaj so petelini

Razprodaja.

čevljev in rubarjev za celo družino. Prodajali bomo tako poceni, da bo vsakomur žal, ako ne pride na to razprodajo in jih kupi kolikor mogoče

Moški Rubber Boots, prve vrste, vsak par garantiran, vredni \$6., sedaj samo \$3.75

Za dečke Rubber Boots, vredni \$3.00, sedaj samo \$1.75.

Moške delavne čevlje vredne \$7.00, samo \$4.75, vredne \$4.00, samo \$2.75

Moške praznične čevlje, vredne \$12.00, samo \$7.50, vredne \$8.00, samo \$5.75, vredne \$5.00, samo \$3.50.

Moški klobuki, vredni \$5.00, sedaj le \$2.75. Moške srajce: Vredne \$5.00 samo \$2.75, vredne \$2.00, samo 90c.

Ženski čizmi: Vredni \$12.00 sedaj samo \$7.50, vredni \$9.00, sedaj samo \$5.75, vredni \$5.00, sedaj samo \$3.75.

Ženski svedri (jopiči), vredni \$10.00, sedaj samo \$5.00. Ženske obleke vredne \$4.00 sedaj samo \$1.90.

Suknje za dečke in deklice vredne \$5. sedaj samo \$1.50. Srajce za dečke vredne \$1.20 sedaj samo 50c.

Naprdaj imamo vsako rstne kape, rokavice in n-
gavice, za delo in prazni-
za moške, ženske in otroke
za nižjo ceno kar nas stane.

Na razprodaji bo tudi vsako vrstno blago na jarde.

Razprodaja je od 5. do 28. febr. 1919. pri
Joseph Kos,
15230-32 Waterloo Rd. Collinwood, O.
Mi vzamemo Liberty bonde na račun. (15,21)

ANTON ANŽLOVAR
MODNA TRGOVINA
6202 ST. CLAIR AVE.
Imam v zalogi krasne zimske suknje vsakih vrst in mer, za deklice, dekleta in žene, lepo blago ter razno blago na jarde.
Posebno priporočam veliko zalogo klobukov za deklice, dekleta in ženske. Na hišo jih imam okroglo.
Baročar smo pravi valjni baročar.

THE EAGLE AUTO AND TIRE REPAIR SHOP

naznanja c. občinstvu
da je od sedaj naprej
pripravljena sprejemati
vsakovrstne avtomobile, tires

Prostori se nahajajo na
1056 East 62nd Street
v Knausovem dvorišču

Se priporočam

Ed. Kalish